

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la modificarea
Legii cu privire la patenta de întreprinzător nr.93/1998
(nr.390 din 26.10.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament, dl Perciun D. și dna Morozova M., fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit Notei informative, proiectul de lege are ca scop ajustarea și punerea în aplicare a cadrului legal privind patenta de întreprinzător la cerințele prevăzute de Legea cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului (Proiect de lege nr.389/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului).

5. Prin prezentul proiect de lege se propune completarea Legii nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător cu două genuri de activitate noi care urmează a fi desfășurate în baza patentei de întreprinzător, precum și modul de obținere, suspendare și încetare a valabilității patentei pentru aceste genuri de activitate.

Este important de menționat că, pe parcursul ultimilor ani, politica economică a statului a fost orientată spre reducerea numărului genurilor de activitate ce pot fi desfășurate în baza patentei de întreprinzător, cu oferirea concomitentă titularilor de patentă a alternativei de migrare către alte forme de organizare și desfășurare a activității de întreprinzător.

Totodată, atragem atenția că, potrivit Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021, una din acțiuni ale Guvernului este *aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte legislative (Legea nr.93/1998, Codul fiscal nr.1163/1997 etc.)*, în scopul *introducerii reglementărilor și simplificării activității de întreprinzător și al*

constituirii unui capitol destinat întreprinderilor mici și micro cu mecanisme fiscale și raportare simplificată, Acest fapt este menționat în capitolul IV "Economie și Antreprenoriat", subpct. 4.10.2, avînd termenul de realizare - decembrie 2022.

Prin urmare, conducându-ne de prevederile art. 96 alin. (1) și alin. (2) din Constituție, precum și ale articolelor 2 și 4 din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017, care stabilesc rolul și domeniul de activitate ale Guvernului, sugerăm examinarea inițiativei legislative în cadrul Guvernului, care urmează să se pronunțe asupra oportunității includerii noilor genuri de activitate ce vor fi desfășurate în baza patentei de întreprinzător.

6. Întrucât proiectul de lege vizează activitatea de întreprinzător, menționăm că potrivit art.13 alin.(2) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, este impus spre prezentare actul de analiză a impactului de reglementare, care este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ. De asemenea, consemnăm că, în conformitate cu prevederile statuate la articolele 25 alin.(2), 34 alin.(4) și 40 lit.b) din Legea nr.100/2017 se impune efectuarea analizei impactului de reglementare cu remiterea dosarului spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ, analiza de impact asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. Or, aceasta are drept scop ajustarea actelor normative pentru a corespunde standardelor de calitate, precum: stabilitatea, eficacitatea costurilor, proporționalitatea, flexibilitatea și orientarea spre performanță. Reținem, că nota informativă la propunerea legislativă nu face referință la actul de analiză a impactului de reglementare. În contextul reglementărilor citate, considerăm necesară prezentarea actului de analiză a impactului de reglementare asupra inițiativei legislative supuse examinării.

II.Observații de ordin juridic și tehnico-redacțional

1. La art.I modificarea Legii nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător

1.1 Prin prezentul proiect de lege se propune completarea art.4 din Legea vizată cu două alineate noi care stabilesc actele care se vor anexa la cererile de eliberare a patentei pentru serviciile alternative de îngrijire a copilului (pozițiile 2.52. și 2.53.). Este de observat că, printre actele care se anexează la cerere sunt prevăzute *cazierul judiciar și contravențional* și extrasul din registrul bunurilor imobile. Remarcăm că, potrivit art.7 din Legea nr.93/1998, patenta se eliberează sau se prelungește pe o durată de o lună sau, la dorința solicitantului, pe o durată mai mare. Iar, extrasul din registrul bunurilor imobile și cazierul judiciar sunt acte care au un termen de valabilitate și reprezintă informația la zi. Prin urmare, nu este clar cum va fi reflectată situația privind deținerea unui imobil sau referitor la antecedentele penale/urmărirea penală, în cazul în care se va solicita patenta pentru un termen mai mare decât termenul de valabilitate a actelor nominalizate.

De asemenea, atragem atenția că, prevederile proiectului de lege nu stabilesc care acte vor fi necesare pentru prelungirea patentei.

1.2 Referitor la completarea art.4 din Legea vizată cu alin.(3³), considerăm necesar a fi inclus în lista actelor care se anexează la cererea de eliberare a patentei de întreprinzător și *cazierul judiciar și contravențional*, fiind astfel în corespundere cu cerințele pentru exercitarea activității de îngrijitor/îngrijitoare de copii calificat/ă stipulate în art.15 din Legea de bază (Proiectul de lege nr.389/2022).

De asemenea, la alin.(3³) referitor la anexarea extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației aferente casei rurale”, menționăm că potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1446/2006 cu privire la punerea în aplicare a noilor registre de evidență a gospodăriilor populației, aceste registre conțin date privind lista membrilor gospodăriei, terenurile gospodăriei, animale și păsări în proprietatea privată a gospodăriei (capete), indicii ce caracterizează casele de locuit și anexele gospodărești, mijloace de transport ș.a. Astfel, observăm că datele care se conțin în Registrul de evidență a gospodăriilor populației nu au incidență cu specificul activității serviciilor alternative de îngrijire a copilului. Din aceste considerente, urmează a se revedea necesitatea includerii în lista actelor care se prezintă anexat la cererea pentru eliberarea patentei de întreprinzător pentru servicii de îngrijire a copilului de tip familial a extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației aferente casei rurale.

1.2 Privind completarea art.8 alin.(1) cu lit.i), obiectăm asupra sintagmei „*sistarea* activității de îngrijitor/îngrijitoare calificat/ă de copii”. Remarcăm că, ațit art.9 din Legea nr.93/1998 cît și art.17 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, patenta se suspendă, și respectiv, activitatea de întreprinzător poate fi *suspendată* prin hotărâre judecătorească, adoptată în temeiul legii.

1.3 Referitor la conținutul lit.d) propusă spre completarea art.9 alin.(1), acesta este expus într-o formă ambiguă și necesită a fi revăzut în sensul concretizării următoarelor aspecte precum:

- care sunt organele de drept ce decid asupra remiterii dosarului constatator către Serviciul Fiscal pentru suspendarea temporară a patentei de întreprinzător;

- nu este clar în cazul în care organele de drept vor aplica sancțiuni, la fel dosarul constatator se va remite pentru suspendarea temporară a patentei sau doar dacă sunt aplicate măsuri restrictive;

- nu sunt stabilite cazurile și criteriile după care se va decide asupra necesității remiterii dosarului pentru suspendarea patentei. Astfel, reglementările în cauză pot genera riscuri de coruptibilitate, deoarece persoana care va întocmi dosarul constatator la propria latitudine va decide asupra remiterii acestuia;

- necesită o concretizare și formula „*regulile aprobate de Guvern*”, în scopul respectării criteriilor de claritate, precizie și previzibilitate pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească. În acest sens, menționăm că potrivit art.54 alin.(1) lit.a) și lit.d) din Legea nr.100/2017, conținutul proiectului trebuie să fie expus într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație, iar aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni;

- abrevierea APL, urmează a fi revizuită în corelare cu art.4 alin.(7);

- este necesar a fi revizuit textul „*măsuri de restricții prin prescripții*”, și cuvintele „*dosar constatator*”, deoarece acestea nu corespund limbajului juridic utilizat în legislația în vigoare;

- acțiunea de remitere a dosarului „și/sau instanței de judecată responsabilă pentru decizia definitivă de retragere a patentei de întreprinzător și sistarea activității de îngrijitor/îngrijitoare calificat/ă de copii” nu se încadrează în obiectul de reglementare a art.9 care prevede doar suspendarea patentei de întreprinzător.

2. La art.II, referitor la alin.(2) prin care se propune ca, în termen de 2 luni de la data publicării legii, Guvernul va completa Anexa la Legea nr.93/1998 cu 2 poziții noi, remarcăm că, din punct de vedere al tehnicii legislative, textele de modificare/completare introduse într-o lege, trebuie să se încadreze în actul modificat, făcând corp comun cu aceasta. Astfel, toate modificările/completările propuse la Legea nr.93/1998 se vor regăsi în art.I al proiectului de lege, încadrându-se în unitatea de concept al Legii nr.93/1998. Respectiv, modificările propuse articolelor 4, 8, 9 din Lege se vor numerota cu punctele 1-3, iar alin.(2) al art.II din proiect va fi punctul 4 din art.I.

Totodată, în ceea ce privește specificul și tipurile de servicii alternative de îngrijire a copilului cu vârsta de până la 3 ani, organizate/oferte de îngrijitor/îngrijitoare de copii calificat/ă la domiciliul/reședința acestuia/acesteia sau la domiciliul/reședința copilului, în condițiile Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului (Proiect de lege nr.389/2022), atenționăm asupra poziției nr.2.33 din Anexa la Legea nr.93/1998 care stabilește „servicii de guvernant/ă”. Remarcăm că, legislația în vigoare nu definește „serviciile de guvernant/ă”, însă potrivit definiției Dicționarului explicativ „*Guvernantă este persoană angajată pentru supravegherea, creșterea și educarea în familie a copiilor*”. Astfel, se observă o coincidență a activităților menționate. În contextul celor menționate supra, în scopul eliminării neclarităților din practică, considerăm necesar a fi analizată necesitatea menținerii pct.2.33 în cuprinsul Legii nr.93/1998.

Cu titlu de informare menționăm că, în Parlament se află în procedură legislativă proiectele de legi nr.270 din 08.10.2021 și nr.406 din 03.11.2022, care de asemenea prevăd modificări la Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător. În acest sens, relevăm că în conformitate cu alin.(5) al art.56 din Regulamentul Parlamentului, ”dacă sunt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect”.

Reieșind din cele expuse, considerăm că proiectul de lege menționat necesită adus în corespundere cu cerințele legislației în vigoare, ținând cont de obiecțiile expuse în aviz.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex. A. Suruceanu
tel. 820-559